

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Johannis Segeri Weidenfeld De Secretis Adeptorum Sive Usu Spiritus Vini Lulliani Libri IV

Weidenfeld, Johann S.

Londini, 1684

XV. Menstrua mineralia simplicia ex spir. Vini phil.&spiritibus acidis

[urn:nbn:de:bsz:31-96282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-96282)

XV. GENUS.

Menstrua mineralia simplicia ex spiritu vini phil. & spiritibus acidis, utpote Aqua forti, spiritu nitri, spiritu sulphuris, salis, &c. Aceto destillato, &c.

73: Aqua fortis cum spiritu vini mixta Paracelsi,
In tinctura Paracelsica p. 37. Aurei Veller. Germ.

R. **V**inum optimum (*rubeum vel album Lullii*) rectificata toties donec linteum in eo madefactum & accensum comburatur. Hic spiritus vini dicitur Essentia. R. Vitrioli libras duas, nitri libram unam, de quibus destilla Aquam fortem in Essentiam vini prædictam, postea digere per 10 dies ut bene uniantur.

Annotationes.

Quod Adepti diversimode tam cum oleis quam Aridis acuerint vini phil. spiritum, sufficientem dedimus exemplorum copiam in antecedentibus menstruorum vegetabilium generibus; jam quibus modis acuendus sit hic spiritus Acidis monstrabitur in menstruis sequentibus. In præsentis decimo hoc quinto genere jungemus unctuosum vini phil. spiritum aliquibus spiritibus acidis, ut eorum aciditate adjutus celerius & facilius quam antea solus Arida dissolvat & perficiat. Paracelsus in recepto nostro, ut nimiam effervescentiam in dissolutione spiritus vini phil. in Aqua forti compefceret, Aquam fortem destillavit
in

in vini spiritum, ut ambo paulatim commiscerentur, quæ ita invicem commixta porrò digessit per dies decem. Idem menstruum describitur a Trithemio.

74. Aqua fortis cum spiritu vini mixta Trithemii.

Pag. 46. aurei Velleris Germ.

℞. Spiritus vini libras tres, Vitrioli, Nitri, ana libram unam, destilla spiritus Aquæ fortis in prædictam Aquam vitæ, digere per octo dies.

Quantitas hæc Aquæ fortis insufficiens est ad dissolvendum libras tres spiritus vini; forsitan pro libris totidem intelligendæ sunt uncia. Nullum hic requiritur artificium, dummodo Acidum & oleosum commisceantur invicem. Olim, vice Aquæ fortis, Adepti usi fuere Aceto destillato pro hoc Menstruo. Ita

75. Acetum cum spiritu vini mixtura Basilii,

Cap. de Wein Essig. in Repet. Lapidis.

Der Wein Essig (Acetum Vinum, verbum indeclinabile simplex) non est Acetum Philosophorum, quod liquor alius est, ipsa videlicet lapidis materia, quoniam ex Azot Philosophorum, conficitur lapis Philosophorum. Acetum vinum vero componitur ex communi Azot destillato (Aceto com.) & spiritu vini (videlicet philosophici:) Et alibi libro de Particularibus de particul. Veneris.

De hac, inquit, præparatione modo locutus fui parabolicè in libro Clavium (in Repetitione) capite de Wein Essig, ubi dixeram quod commune Azot (Acetum) non sit materia lapidis, sed Azot nostrum sive materia prima extractum è com-

munis Azot & Vini, quod compositum succus expressus dicitur uvarum immaturarum, quo cum veneris corpus dissolvendum & in vitriolum redigendum (*deinde in Azot nostrum, primam lapidis materiam, mercurium philosophorum, spiritum mercurii ex vitriolo, &c.*) quod optimè observabis, ut à multis laboribus & periculis sis immunis. Mercurius Philosophorum, inquit libro de conclusionibus sect. 2. de vitriolo Philosophorum, sive materia prima lapidis arte conficienda venit, nam nostrum Azot non est commune Acetum, sed extractum mediante communi Azot.

Quamvis itaque ex communi Azot vel Aceto destillato & vini phil. spiritu menstruum confici possit philosophicum, ut & in quorundam corporum dissolutionibus sufficiens & appropriatum; nihilominus, quoniam præsertim in metallorum, mineraliumque usu alchymico sit minus acutum, ideo Aceti loco sumpsere Adepti Aquam fortem, ut videlicet eò citius sua perficerent opera.

Scias inquit Isaacus Hollandus, majores nostros in arte laborasse variis modis, atque tamen ad unum eundemque finem pervenere, verum lapis eorum non æquè magnam projectionem fecit, hic altam, ille longam, prout opera (*menstrua*) acuta fecere aut alii coloris. Nonnulli diu desudarunt, antequam lapidem produxerunt; alii acuminè ingenii tempus abbreviarunt, ut jam quotidie fit multo sudore & labore. Nostri majores alii tres annos, alii quatuor laboraverunt antequam lapidem produxerunt, illis enim temporibus aqua fortis erat incognita, ac non nisi Aceto destillato utebantur, nunc eorum posterius aquas fortes adinvenere quod opus multum abbreviavit. *Cap. 6. libr. 2. Oper. min. pag. 423. Volum. 3. Theat. Chym.*

Ad illud usque tempus corpora erant aperienda lentè, videlicet calcinando, reverberando, solvendo in acri nostro Aceto, (*Aceto cum spiritu vini phil. mixto*) idque posterius animadvertentes acumen mentis exacuerunt, ac aquam fortem adinvenierunt, quæ viam illis multum abbreviavit. *Cap. 77. libr. 2. oper. min. pag. 358. Volum. ejusdem.*

Adepti non Aceto & aqua forti tantum, sed omni spiritu acido non tingente, videlicet salis, sulphuris, &c. hunc vini phil. spiritum dissolvebant, ut præsens conficerent menstruorum genus. Ita præparatur

76. Spiritus

76. Spiritus falis Basilii,
Libr. Partic. in Particul. Solis.

℞. **S**piritus falis optimè dephlegmati partem unam, spiritus vini (*phil.*) optimi absque omni phlegmate, sive sulphuris vini partem semis, lutatis vasibus destilla fortiter ut nihil remaneat.

Si destillato superaddas novum vini spiritum, & per tempus aliquod digeras, sit dulce; oportet ergo spiritum vini dissolvere in falis spiritu absque digestionem ne pereat huius spiritus acido vel salsedo. Guido loco spiritus vini phil. aliquando sumpsit suum circulatum vel minus vel majus, in quod destillavit spiritum falis.

77. Spiritus falis Guidonis,
Pag. 7. Thesauri. Chym.

℞. **M**enstrui vegetabilis minoris (*sub. No. 36.*) vel magni (*sub. No. 38.*) libram unam, pone in recipiente capaci. Deinde ℞. Salis com. vel Gemmæ, lapidis Tripolensis ana libras quatuor, destilla ex retorta terrea, igne aperto, primo leni, usque ad totius phlegmatis extractionem, deinde appone recipiens cum circulato, & destilla spiritus, usque dum ne guttula olei falis ascendat, & menstruum habebis acuatum.

Aliquando ut menstrua hæc fortiora redderent, Acidum separare vel abstraxere ab oleoso, ut vini phil. spiritus remaneret in forma olei vel glaciæ. Ita fit.

78. Aqua

78. Aqua fortis cum spiritu vini
mixta Lullii,

In Elucidat. Testam. p. 147. Artis aurifer.

R. **V**itrioli partem unam, Nitri partem unam, Aluminis partem quartam, omnia misceas bene in simul, & pone ad destillandum lento igne, donec humiditas recedat, tunc da fortiorem, & ultimò fortissimum, donec albificetur alembicus, tunc enim est præparata aqua fortis. Postea **R.** Aquæ prædictæ libram unam, & pone in cucurbita magna, & funde desuper uncias quatuor aquæ vitæ (*ardentis*) quatuor vicibus destillatæ, & pone desuper alembicum cum suo receptorio, tunc faciet magnos strepitus bulliendo cum maximo impetu sine igne. Quapropter commixtio aquarum debet fieri successive. Tunc pone in aliam cucurbitam minorem & pone desuper alembicum cum suo receptorio, & in balneo destilla Aquam, ut solummodo materia remaneat in fundo vasis in forma Glaciei, reassunde Aquam, & destilla iterum, & hoc reitera novem vicibus, tunc manebit in fundo oleum vel materia ut glacies.

Hoc Lullii menstruum clarum est, quapropter nostra elucidatione non indiget. Describitur autem ab Anonymo quodam apud Rhenanum hoc modo.

79. Aqua fortis cum spiritu vini mixta
Anonymi cujusdam,

*Libro de Principiis naturæ & Arte alchym. pag. 28.
Syntagm. Harm. Joh. Rhenani.*

R. **N**itri & Aluminis ana, & destilla phlegma donec spiritus fortes & dissolventes ascendant, & his præpone recentem & mundam aquam destillatam, & in eam spiritus igne

igne fortissimo urge. Deinde R. Spiritus vini bene purgatos, ac subtiliter destillatos per balneum, de his recipe uncias quatuor ad libram unam aquæ fortis, in cucurbitam magnam, superponens ei alembicum, claude & loca eam in Aquam frigidam, ac ebulliant, donec cessat bullire. Tunc loca in balneum, & destilla aquam, sic ut spiritus adhuc humidi remaneant, tunc reafunde ipsis Aquam prius extractam, & fac ut prius, & illud septies repete, semper destillans cum igne leni, donec non velit destillare, sed remaneat in fundo instar olei.

Ex Receptis hæc observamus notatu digna.

1. Spiritum vini phil. in spiritu acido quodam dissolutum, menstruum esse minerale. Nostram Aquam fortem; Acetum nostrum, Acetum destillatum, Acetum cum spiritu vini mixtum, nostrum spiritum salis, sulphuris, &c.

2. Spiritum ejusdem vini in acido cum maxima dissolvi effervescentia. Hinc summè cavendum ne spiritus vini phil. nimium effundas in Aquam fortem; & vice versa. Tutius enim esset Aquam fortem destillare desuper vini phil. spiritum, juxta Paracelsi monitum.

3. Sumere Aquam fortem cum spiritu vini mixtum, pro Aceto cum spiritu vini mixto, aut spiritu salis cum spiritu vini mixto, &c. licitum esse, præsertim in operibus alchymicis.

4. Menstrua hæc eo fortiora fieri, quo magis abstrahantur ab acido in dissolutione debilitato.

5. Adeptos etiam usos fuisse menstruis corrosivis vel aquis fortibus. Sunt non tantum communium laborantium & ignorantium sed Adeptorum etiam quidam, horum menstruorum præparationem & usum nescientes, qui contra corrosiva hæc menstrua scripsere. Fatui inquit Bernhardus, ex minoribus mineralibus faciunt & extrahunt aquas corrosivas, in quas projiciunt species metallorum & eas corrodunt. Putant enim illas solutas esse solutione naturali, quæ quidem solutio requirit permanentiam simul scilicet solventis & soluti; ut ex utroque nempe masculino & fæminino semine nova species resultet. Amen dico tibi, quod nulla aqua naturali reductione speciem metallicam dissolvit, nisi illa quæ permanet.

manet in materia & forma, & quam metalla ipsa soluta possunt recongelare. Quod in aquis fortibus non contingit, sed potius est deturpatio compositi, utpote corporis dissolvendi, &c. sic tamen solvere se putant in natura errantes, sed non solvunt. Quia aquis fortibus abstractis, corpus ut prius liquefit, nec aqua illa erit ei permanens, nec substat illi corpori pro humido radicali. Corpora quidem corroduntur, sed non solvuntur, & tanto magis à metallica specie alienantur. Quare hujuscemodi solutiones non sunt fundamentum Artis transmutatoriae, sed potius imposturae Alchymistarum sophisticorum, qui putant in his hanc artem sacram latere, &c. *Epist. ad Thom. de Bononia pag 60. Artis aurifer.* Sic in Regeneratione metallorum, inquit *Sendivogius*, sinistrè proceditur à vulgaribus chymicis. Corpora metallica solvunt sive mercurium, sive aurum, sive saturnum, sive lunam, & corrodunt illa aquis fortibus, & aliis rebus heterogeneis ad veram artem non requisitis, postea conjungunt & simul cogunt nescientes quod ex corpore humano dissecto non generatur homo, &c. *Tract. 6. pag. 488. Vol. 4. Th. Chym.*

*Some do by Art corroding waters make,
In which metalline species they calcine,
But then the liquor doth the earth forsake
Nor by mans skill together they will combine:
This way to fools we leave, for nothing fit,
But for to waste ones thrift, beware of it.*

Pag. 41. of the 2. part of the Marrow of Alchymy.

Hæc & ejuscemodi dicta contra nostra torquent menstrua mineralia sive acida, ubi contra communes non sapientum aquas fortes fuere scripta à Philosophis. In isto passu, inquit Lullius, errant ignorantes, arbitantes corpora metallorum cum fortibus aquis communibus dissolvi, ut supra dixi in principio hujus operis, & adduci ad primam sui materiam vel naturam; sed si libros nostros legissent, scirent utique tales liquores intentioni

tentioni Philosophorum repugnare , &c. *Compend. animæ
Transm. pag. 194. Volum. 4. Th. Chym.*

*Lullii mentem ita explicat Parisinus fidelis ejus discipulus: Quæ
de aquis fortibus nobis objiciuntur, illas videlicet in arte inuti-
les esse, & nihilominus à Lullio doceri, aliter accipienda
sunt. Hoc modo enim differentiam inter aquas fortes sapientum
& vulgares ponit, &c. ideoque Raymundus cum aquas acutas
rejecit, aquas fortes separationis intelligit, non verò sapientum
aquas. Cap. 6. libr. 1. Elucidar. pag. 206. Volum. 6. Theat.
Chym.*

*Sed quod ipsa commonstrabunt menstrua, nobis vel au-
thoritibus vel argumentis elucidare non nisi superfluum
foret.*

G g XVI. Genus.